

multigt. Jeg troer, at Udskiftet maa undergaae en Omarbejdelse, og saaledes, som Sagen for Diebliffet stiller sig for mig, anseer jeg det for ønskeligt, at denne Omarbejdelse skeer i Udvalget paa det Grundlag, som har vundet hele Rigsdagens næsten eenstemmige Bifald i 1856; man faaer da at see, hvorvidt det maatte kunne lykkes, at faae flere af dem, som dengang fra begge Sider gavede deres Stemmer til et saadant Grundlag, vundne for at gaae videre paa dette Grundlag. — Der indtaltes igaar fra en anden Side et Dnsse om at ende Sagen med en Dagsorden. Jeg skal ikke sige videre derom, end at dette maa blive Gjenstand for det nedsatte Udvalgs Overveelse. Jeg slutter saaledes med paa det Varmeste at anbefale Sagen.

Indenrigsministeren: Da allerede et Par Medlemmer, nemlig det ærede Medlem for Svendborg Amt, der nu satte sig, og et æret Medlem for Sorø Amt (Alberti) have frembragt Anker — idetmindste forstod jeg dem saaledes — over, at der ikke fra Regeringens Side — altsaa for Tiden fra min Side — vistens tilstrækkelig Opmærksomhed ved at paasee, at Lovgivningens Bestemmelser om Fæstevæsenet blive iagttagne, maa jeg dog bemærke, at der, idetmindste i min Tid, regelmæssig indkommer Beretninger om Fæstledighed, Udegaarde, Gaarde, der drives af Godsseiere uden Tilladelse og andre Overtrædelser af Fæstelovgivningen; dog ikke blot at saadanne Beretninger regelmæssig indkomme, men de have ogsaa et Indhold, idet de nemlig indeholde Paavisiinger af Overtrædelser, og i hvert saadant Tilfælde forsvømmes det ikke at skride ind. Jeg vil altsaa gjøre opmærksom paa, at Ordre om, at Indberetninger skulle indkomme, ikke behøves, samt at Indberetningerne ikke ere en tom Form, men at de have et Indhold, medens jeg dog naturligvis ikke kan vide, om de indeholde alle de Overtrædelser, der finde Sted i Landet. — Naar den ærede Taler, der sidst havde Ordet, opfordrede mig til at søge tilbetragt adskillige Oplysninger og at kundgjøre disse Oplysninger, navnlig om Omfanget af de Bevillinger til at inddrage Fæstegods under

Hovedgaarden, der endnu ikke maatte være benyttede, skal jeg bemærke, at det vil være af Interesse at erfare Omfanget af disse Bevillinger, og jeg skal derfor meget gjerne, saavidt det staar i min Magt, træffe Foranstaltninger til at skaffe fyldestgjørende Oplysninger frem i saa Henseende, men det vil ingenlunde blive noget let Arbejde. Der er nemlig i en lang Række af Aar givet mangfoldige Bevillinger, og kun hver Gang der nu fremkommer Spørgsmaal om at inddrage i Genhold til den gamle Bevilling, faaer man denne indsendt. For at fyldestgjøre den af det ærede Medlem stillede Begjæring, er det altsaa nødvendigt at begynde forfra, at fremtage samtlige Bevillinger paa Grund af Hovertafsløsning osv., og at drage fra, hvad der allerede er indraget, for at see, hvor stor en Rest der bliver tilbage. Her er imidlertid atter et factiss Moment, som man ikke kan see bort fra; thi, saavidt mig bekjendt, eksisterer der saadanne Bevillinger, endog af temmelig stort Omfang, med Hensyn til hvilke den Gjenstand, som Bevillingen skulde angaae, er borte. Der er Bevillinger til at inddrage temmelig betydelige Qvanta Fæstegods under Hovedgaarde, som i Diebliffet ikke længere have Bøndergods, saaledes at det Qvantum af Hartkorn, man vilde komme til ved alene at tage Bevillingerne for sig, vilde blive skuffende; man maa i de enkelte Tilfælde undersøge, om der virkelig er noget Gods tilbage. En saadan Undersøgelse, som ganske vist vil have sin Interesse ogsaa for mig, skal jeg imidlertid meget gjerne søge foranstaltet og lade Resultatet deraf meddele her, kun skal jeg forud gjøre opmærksom paa, at noget Ansvar for Nøttagigheden deraf vil jeg ikke paatage mig. Foruden disse Inddragninger i Genhold til gamle Bevillinger skeer der jo ogsaa nye Inddragninger i Genhold til Loven af 19de Februar 1861 s. 2, saaledes som det ærede Medlem ogsaa har bemærket, men med Hensyn til dem er det umuligt at angive mere, end hvad der successivt kommer til. Man kan i saa Henseende kun angive, hvad vedkommende Godsseier i dette Dieblif for Ministeriet har constatet sin Berettigelse til at inddrage, men